

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrat 250 Din, večji inserati petit vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. Slovenski Narod velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Upravnštvo: Knaflova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

„Država se bo ojačala, ko bo pokopan hegemonizem“

Včerajšnja izjava Svetozara Pribičevića — KDK odklanja g. Savčiča in vse druge posredovalce
— Smešna podtikanja nekdanjih republikancev

— Zagreb, 13. novembra. Danes po-
oldne je Pribičević sprejel novinarje
in jim podal tole izjavo:

«Beograjski tisk zoper prinaša kilo-
meterske članke o akciji za sporazum,
ki jo vodi g. Savčič in o odgovorih še-
fov četvorne koalicije glede te akcije.
Rekel sem že večkrat, toda ker beo-
grajski javnosti ni dovolj reči stokrat,
sem pripravljen ponoviti tisočkrat, da
nas od KDK razgovori g. Savčiča s šefi
četvorne koalicije absolutno nič ne za-
nimajo. Prepričan sem, da te izjave, ki
jo podajam v imenu cele KDK, ne bo
nihče demantiral. Nas ti referati nič ne
interesirajo in smatram za največjo ža-
litev, če kdo v obči suponira, da bi
mogli vzeti na znanje pogoje šefov
strank, ki drže to skupščino pri življe-
nju. Predzrnost je, da oni sploh govore
o nekih pogojih. Kaj se nas tičejo? Ce-
nočemo slišati niti o referativih in raz-
govorih, bomo tem manj hoteli raz-
pravilo o njihovih pogojih.»

«Iz poročila v «Politiki» o demokrat-
skem zboru v «Bristolu» vidim, da se
je v glavnem govorilo o meni, čeprav
gospode ne zanimajo moje misljenje. Ob
tej priliki je «Politika» zabeležila, da
je padel klic, da bi jazz hotel biti pred-
sednik republike. Kakor se vidi, demo-
kratska gospoda misli, da se hočem jaz
z lakajstvom prilizniti in si zasigurati

oblast z uzurpacijo. Mi tukaj preko se
zgražamo, ko vidimo, kako duh lakaj-
stva čim dalje bolj prodira med Srbi-
jance. Nizko je padla stranka, ki so ji
načelovali nekdanji republikanci Kum-
nudi. Grol in drugi, ki so tedaj bili ljubi-
čimi Davidoviči, ako se zdaj s takimi
nizkotnimi denuncijami bore proti
KDK! Gospoda je v zabolodi, ako misli,
da bo s tem onemogočila našo politiko
v narodu. Mislim pa, da jih bodo zani-
čevali tudi oni krogci, katerim bi se rad-
na tak način prikupili. Mi se borimo za
suverenost naroda, če pa to republikan-
ski gospodi pomeni republikanost, potem
je to najboljši znak in dokaz nji-
hovega hiperlakajškega pojmovanja.»

«V niz raznih izmišljotin, ki jih prina-
ša glasilo dr. Korošca ljubljanski «Slovenec» proti samostojni demokrat-
ski stranki, spada tudi vest, da sem do-
bil od pravoslavnih svečenikov v Liki
memorandum, v katerem zahtevajo od
mene, naj prekinem odnosje z Radž-
čevci in z njihovo orientacijo. Koro-
šec mora najprej vedeti, da se pravo-
slavni svečeniki nikdar niso pojavljali,
niti se niso mogli pojavit kot nekакi
politični faktorji. Za javnost izjavljam,
da mi ni bil od nobenih svečenikov in
tudi ne s kakre druge strani poslan kak
memorandum ali kaj sličnega. Kar se
tiče pravoslavnih svečenikov, so razen

dveh ali treh, ki jim je do katchetskih
mest, vsi za menoj in za KDK. Napo-
sled naj vzame g. Korošec na znanje,
da se škof Jeglič in on silno varata, ako
misli, da bodo pravoslavni svečeniki
plesali tako, kakor jim bosta ona žviž-
gala.»

«V izjavi g. Davidoviča, ki jo je dal
dopisniku nemškega socialističnega tisk-
a, Altmayerju, se veli, da demokrat-
ska stranka sprejme vsako prijateljsko
posredovanje za razgovore med Srbij-
o in Hrvatij, da se bo v državo čimprej
vrnil notranji mir, zaradi česar je on
(Davidovič) tudi pristal na razgovore
z g. Savčičem kot pooblaščencem opo-
zicije. T. j. dobra lekcija g. Savčiču in
naj se varuje nadaljnji lekciji. Iz te Da-
vidovičeve izjave se vidi, da so službeni
faktorji v Beogradu izkoristili gosp.
Savčiča za to, da bi mogli v inozemstvu
trditi, kako išče opozicija preko gosp.
Savčiča sporazuma s četvorno koalicijo.
Ta infamija g. Davidoviča nes utruju-
je v volji, da ne sprejmemo nikakih
posredovanj za razgovore s četvorno
koalicijo. G. Davidovič tudi izjavlja, da
more na pristati sama na tak sporazum,
ki pomeni ojačanje države. Odgovor-
jam mu, da se bo država ojačala samo
tedaj, kadar bo za večne čase pokopana
srbska hegemonija.»

Iskanje novih posojil

— Beograd, 13. novembra. Financial
News v Londonu poročajo, da jugoslovanska
vlada ne bo zadovoljna s pravkar zaključenim
posojilom z švedskim trustom, ampak
da bo iskala še nova posojila. Tej vesti pri-
stavlajo nocočne «Novosti» informacije, da
bo vlada poskušala predvsem nadaljevati po-
gajanja za veliko inozemsko posojilo, ki jih
je v prvi polovici leta vodil prejšnji finančni minister dr. Bogdan Marković.

Konferenca organizacij SDS iz Like

— Zagreb, 13. novembra. Včeraj ob 5. po-
oldne je imel Pribičević v Gospiču kon-
ferenco s predstavniki okrožnih in okrajin-
skih organizacij SDS iz Like. Konferenca je
predsedoval dr. Zec. Pribičević je v krate-
kem govoru pozval organizacije, naj nadaljujejo
z delom, ki ga je začela KDK. Kon-
ferenca je izrazila Pribičeviću v vodstvu
KDK popolno zaupanje.

Ko je Pribičević odhajal s konference,
ga je sprejel na ulici vihar navdušenja.

Odmev ratifikacije nettunskih konvencij

— Šibenik, 13. novembra. V soboto se
je pred porotnim sodiščem začela razprava
proti osmim omladincem iz Šibenika, ki so obtoženi,
da so 25. maja t. l. ob prilici de-
monstracij proti sprejetju nettun. konven-
cij proti poškodovanju tveje imetje. Porotniki so
vprašanje krovne soglasno odklonili in vsi
objoženci so bili oproščeni. Državni prav-
nik je vložil ničnosteno pritožbo.

Amnestija na Japonskem

— Tokio, 13. novembra. Ob prilici krona-
nja je pomilostil Mikado 35.000 oseb. V i-
nad 80 letni Japonci so bili bogati ob-
rovani. Ministrski predsednik Tanaka je
odlikoval svoje nasprotnike z visokimi re-
di in je ob tej priliki namenoma prezrl svo-
je politične priatelje.

Zenske v borbi z roparji

— Sanghaj, 13. nov. V kitajski pokra-
jini Kuangsi se je oborožilo 800 žensk, da
preprečijo ropanje banditov. Med ženskami
in roparji je prišlo do ogroženega boja,
v katerem so imele žene 9 mrtvih in več
ranjenik. Končno so bili po hudem boju
banditi pregnani.

Naval na avtomobilsko razstavo v Berlinu

— Berlin, 13. novembra. Zaradi velike-
ga navalna občinstva na mednarodni avto-
mobilski razstavi, je bila v nedeljo izdaja vstop-
nic začasno ustavljenja.

Drobiz z vseh strani

— Nizza, 13. nov. Na tukajšnjem ko-
lodvoru je umrl zadet od kapi bivši ruski
ministrski predsednik Prepor.

— Palermo, 13. novembra. V bližini mesta
Sutera je strela ubila tri osebe.

— Bogota, 13. novembra. Bolivijski senat je
odobril pristop Bolivije k protivojnemu
paktu.

Nova rumunska vlada na delu

Najprej bo odpravila ostanke nasilja bivšega hegemonističnega
režima in vzpostavila enakopravnost. — Razpust parlamenta in
razpis volitev. — Intriga z inozemskim posojilom.

Bukarešta, 13. nov. Vlada
kmečke demokracije, ki je po odstopu
Bratianovega kabinta prevzela vod-
stvo državnih poslov, je že na delu, da
izvede svoj širokopotezni program.
Vlada hoča najprej v notranosti države
odpraviti vse krivice, vzpostaviti
popolno enakopravnost vseh državljanov
in vseh pokrajjin. Prvi ukrep nove
vlade je bila ukinitev cenzure, tako da
je danes v Romuniji zoper zasigurana
popolna svoboda besede in tiska. Istos-
časno je vlada ukrepla vse potrebitno
za razveljavljanje zakona o zaščiti države,
ki je bil, slično kakor v Jugos-
laviji, naperjen proti komunističnemu
sovrajanju v prvih letih po osvobojenju,
ki pa je danes izgubil svoj pravi pomen
in je postal predmet političnega nasilja.
Že za prihodnje dni se pričakuje raz-
pust parlamenta in razpis novih volitev,
ki bi se imelo izvršiti najkasneje
30 dni po razpustu parlamenta. Novi
parlament se bo sestal osem dni po
končanih volitvah.

Neodvisni romunski tisk poroča o
neprestanih manifestacijah, ki se vrše po
vsej državi in ki dokazujejo, kako
željno je romunski seljaški narod pri-
čakovati režim svobode in pravice. Orga-
ni bivše vlade še niso prišli prav k sa-

cer tajita, zdi se pa, da je policija pravim
storicem na sled.

Danes ponoči se je dal v Novem mestu
v tamšnjo cerkev zapreti neznan sto-
rilec, ki je vlamil v lazaraker in zakri-
stijo, pobral več cerkevnih dragocenosti in
okoli 300 Din gotovine.

V nedeljo je imela policijska direkcija dva
zanimiva gosta. Janeza, gorenjskega hrusta
nekje iz okolice Kranja in njegovo izvoljen-
ko Tončko. Janez je namreč zelo vroč-
kren fant. Že davno je proslil Tončko, naj
se poroči z njim. Ker pa je Tončka okleva-
la, si je pognal kroglo v prsa. Hudega ni
bilo nič, zakaj Janez imi kovačja pljuča.
Ozdravel je, toda Tončka mu še vedno ne
gre in glave. Te dni je pisal kratko in
jednostavno: Kakor hočeš! Smrt ali ljubezen!

Dekle se je ustrašilo in je pismo izro-
čilo policiji. Včeraj sta bila Janez in Tonč-
ka zasiščana. Oba sta jokala, obema je bilo
smilo pri srcu. Končno sta se pobotala in
odšla domov. Samo poprej je moral Janez
pustiti svoj veliki vojaški samokres na kri-
minalnem uradu.

Podjetnega inkasanta ima tovarn in
trgovce Jakob G. Mož je namreč zelo pri-
den in v znamenje je znal prodajati gospodar-
jevo blago ter denar inkasirati — zase. Po-
neveril je okoli 12.000 Din, predno mu je
gospodar prišel na sled. Sedaj je inkasanta
Joža prijela policija. Jožo sicer zanika svojo
krivido in prizna sam, da si je manjše
zneske »izposodil«. Policija ga izroči so-
dišču.

Policija je v nedeljo arretirala nekega Bo-
sanca, ki se že širi tedne klati brez dela po
Ljubljani. — Ukradel je par čevljev, a
so ga pri tativni zasačili. Na vprašanje, če-
mu je ukradel čevlje, je odgovoril, da je
pač razumljivo, da rabi čevlje ko mu ven-
dar gleda palec iz njegovih opank.

Žrehanje državne razredne loterije

Zadružna hranilnica r. z. o. z. v Ljub-
ljani objavlja, da so bile danes dopolnne
v Beogradu izžrebane slednje srečke:

40.000 Din št. 74.647;
10.000 Din št. 92.712;
4.000 Din št. 58.569;
2.000 Din št. 533, 11.712, 18.244, 25.099,
26.189, 21.513, 31.074, 31.195, 31.853, 33.561,
34.851, 35.702, 36.500, 41.202, 42.734, 44.730,
44.943, 46.244, 47.731, 50.282, 56.447, 56.565,
56.891, 58.757, 60.365, 67.303, 72.639, 73.397,
73.621, 73.794, 74.794, 81.832, 81.985, 83.471,
83.744, 85.585, 86.215, 86.867, 90.380, 91.630,
91.748, 93.943, 96.650, 97.185, 97.320, 10.273,
105.818, 109.573, 112.853, 115.635, 117.833,
121.917.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Dunaj 800.54, Berlin 13.52,
Budimpešta 9.93, London 276.10, Milan
298.25, Neapelj 56.94, Pariz 222.5, Praga
168.77, Curih 1095.6.

Efekti: Vojna škoda 435.

INOZEMSCHE BORZE.

Curih: Beograd 9.1275, Dunaj 73.—, Bu-
dimpešta 90.60, London 25.1925, Newark
519.50, Pariz 20.30, Milan 27.215, Berlin
123.70, Praga 15.395.

Pod vlogo brezobzirnega pendreka

Nespretno in nerazsodno vodstvo ljubljanske policije. — Ne-potrebno izzivanje izgredov. — Naskoki na mirne pasante. — Policijski sistem nereda.

Včeraj je prišlo v Ljubljani do izgredov, ki jih je izvralo le skrajno nerodno in neumestno postopanje policije. Vse bi bilo dobro, da ni policija navalila brez vsakega poduda na manifestante, ki so manifestirali za naše zaslužene rojake pod Italijo.

Policija je navalila na akademike, ko so hoteli oditi na univerzitet v hotel Union na napovedano manifestacijsko zborovanje ob obletnicu podpisa rapalske pogodbe. Udržala je s pendrekami po njih sami zato, ker so nosili reško, tržaško in goriško zastavo. Po vsem razumljivo je, da je mladina prišla na zborovanje že razburjena. Policeja je storila vse da je bilo ogorenje na zborovanju čim večje. Najprej je konfiscirala lepkake in letaže Jugoslovenske Matice, nato pa je pretepal dijake, ki so se hoteli udeležiti manifestacijskega zborovanja.

Se bolj nerodno in neumestno je bilo postopanje policeje po končanem zborovanju. Policeja je takoj navalila na zborovalce, ko so se razbajali iz Uniona in ko se še niso mogli raziti, ker je bila vsa Miklošičeva ulica polna ljudi. Tako je samo pristila manifestante, da so ostali skupaj in pričeli demonstrirati proti nji. Policeja je naskočila množico, ki je odhajala iz Uniona, že na Miklošičevi cesti poleg frančiškanskih cerkva, kjer je množica pribela divja bežati nazaj, ker ni nihče vedel, kaj se godi spredaj. Tu bi lahko prišlo do katastrofalne nesreče, ako bi razsodnejši ne mirili množico. Bile so vmes ženske, in zahvaliti se je le srečenemu naključju, da ni bilo več ljudi pohojenih. Razumljivo je, da se je množice polastilo ogorenje, ko je zvedela, da je policeja iztrgal manifestantom goriško in tržaško zastavo, ki so ju nosili na čelu. Skrajno nerodno in surovo pa je bilo postopanje policeje na Marijinem trgu. Zaplenjeni zastavi so držali policisti sredi Marijinega trga delj časa zmagovito kot nekako trofejo ter tako vplivali izvralno na manifestante, ki so zahtevali nazaj. Histerično vedenje poveljajočega policejskega oficirja, ki je z golo sabljo vrtoglavno sred Marijinega trga ter pozival policejsko stražo, naj udriha s pendrekami po manifestantih, pri čemer je tudi sam krepol pomagal, je razburjenje množice še povečalo. Videli smo prizore, kakršnih doslej v Ljubljani nismo bili vajeni. Policisti so letali semjanta po Marijinem trgu ter udrihali po posameznih manifestantih, pa tudi po mernih pasantih, ki niso hoteli bežati pred njimi. Tako se je dogodilo, da sta dva policista pretepal s pendrekami nekega pasanta, ki je izjavil, da gre proč in je tudi šel, da pa ne bo žal. In kaj naj rečemo k dejstvu, da je policejski oficir udaril s sabljo po glavi akademika, ležerega na tleh, ko se je zgrudil že pod udarci pendrekov.

Prav malo se strinja z oficirsko častjo, udrihali z goli orojem po človeku, ki leži brez moći na tleh. To se morda strinja s policejsko častjo, z oficirsko pa nikakor ne. Policisti so pretepli tudi nekega teologa, ki se je vrnil s sosedom v Union in o katerem si pač ni mogče misliti, da bi se v dr. Korosevem duhu »protizakonito« vedel.

Policijas straža je seveda nastopalakor ji je bilo ukazano. Policisti so udrihali po ljudeh, ki se niso mogli na okzem prostoru raziti, kakor jim je bilo ukazano. In so ostali tako brez večerje . . .

Vsega tega bi ne bilo, ako bi se policeja ne hotela za vsako ceno polasti zastav, ki so jih nosili manifestanti. V Italiji lahko povsem nemoteno nosijo dalmatinske zastave. Morda bi udrežniki zborovanje manifestantov nekoliko časa po mestu, kakor običajno ob takih prilikah, potem bi se pa mirno razšli. Saj vemo, da se Ljubljanci miroljubni. Treba bi bilo zastrasti sami italijanski konzulat, da bi ne prišlo do kakega incidenta, ki bi nam prav nič ne koristil.

Predvsem pa bi bilo potrebno, da pošilja policejsko ravnateljstvo na ulico kot poveljnike straže ljudi, ki znajo in morejo ostati ob sličnih prilikah razsodni, ki znajo na množico pomirejvalno vplivati in ki ne bodo s svojim histeričnim vedenjem še bolj razburjali tako množice kakor policistov samih.

Kdor je opazoval včerajšnje dogodke pri demonstracijah na naše zatirane rojake, je mogel spoznati, da je izgreda zakrivilo le nespretno vodstvo policejske straže. Da niso manifestanti nujesar zlega nameravali, se je videlo že iz tega, da so bili popolnoma neorganizirani. Če bi bili organizirani, bi bla namreč policeja brez vseki moči, ker je zasedla take točke, na katerih bi se jih ne bilo mogoče braniti, ako bi jo množica naskočila.

O miroljubnosti manifestantov priča tudi dejstvo, da so z Marijinega trga odšli takoj dalje proti Šelenburgovi ulici pred urad Jugoslovenske Matice, ko jim je policeja na posredovanje župana dr. Puca vrnila zaplenjeni zastavi. Manifestanti so celo pozdravljali oddelek orožnikov, ki jim je prikorakal nasproti po Prešernovi ulici ter so ga pustili nemoteno naprej.

Razburjenje je seveda zopet povzročila policeja, ki je za oddelkom orožnikov poslala svoj zeleni voz za prevoz aretiranec. Zato se je raznesla vest, da vođo ariranec na sodnijo. Zato je del manifestantov, odšel nazaj na Miklošičeve ceste pred sodno jetniščo. Nekoliko dalej je v palaci Pokojninskega zavoda urad italijanske paroplov. družbe Colulich Line in tako je slučajno prišlo do demonstracij proti italijanskemu podjetju. Tu je bila policejska straža preslab, bili so na vogalu menda samo širje policisti, ki so pričeli streljati, ko sami niso mogli zadružiti demonstrantov. Tu je tudi padalo kamene in je bil trg, pomočnik Popović, prordom iz Čačka, ustreljen v nogu. Urada družbe Cosulic Line bi se bržkone nihče ne spomnil, ako bi policija že izpred »Unione« po končanem zborovanju pustila ljudi mimo domov. Tako je od tamkaj že

takov spocetka velik del množice odhajal po Miklošičevi cesti v smeri proti kolodvoru, kjer je omenjeni urad. Ko je množica prepotovala pri seli močnejši oddelek policeje na gornji konec Miklošičeve ceste, je demonstrante z lahkoto razgnal.

Dejstvo je, da je včeraj vodstvo policeje skrajno nerodno in naravnost izzivalno postopalo, pri čemer moramo le obžalovati policejsko moštvo, ki ima tako nerazsodne poveljivke. Dejstvo je, da bi včerajšnjih izgredov ne bilo, ako bi bilo vodstvo policeje doraslo svoji nalog.

Ali pa je morda policeja namenoma tako postopala po višjem nalogu iz Beograda, da bi napredni Ljubljani pokazala »močno roko« dr. Korosevju? Vsekakor je sistem, ki se uvaja pod dr. Korosečevim rezimom, sistem izzivanja neredov in nepotrebnega prelivanja krvi, proti kateremu moramo odločno protestirati.

Akademiki proti nasilju policeje

Ljubljana, 13. novembra.

Včerajšnji dogodki na ljubljanskih ulicah, ki v marsičem spominjajo na krvave septembarske dogodke v Ljubljani, so izzvali odpor vse javnosti proti brutalnemu postopanju policeje. Vse mesto razpravlja danes samo o sinočnih demonstracijah in vsi očividci trdijo, da je policeja kriva, da se lepo zamišljene manifestacije za zaščiteno brate razvile v krvave demonstracije in spopade. Ce ne bi policeja tako brezobzorno in divje naskočila manifestantov na Marijinem trgu, kjer so padali brez pravega povoda pendreki po hrbitih akademikov, bi prav gotovo ne prišlo do takih, res obžalovanja vrednih dogodkov.

Z ozirom na snočanje demonstracije in brutalno postopanje policeje, je akcijski odbor akademikov pozval za danes ob 9. dopondne predstavnike vseh sodelujočih društev na sejo v prostorih Jugoslovenske Matice v Šelenburgovi ulici. Akcijski odbor pa je končno odklonil sodelovanje ostalih društev in je na tajni seji, na kateri je poročal akademik Iskra, sam obravnaval žalostne dogodke.

Preto se je bil akademik Iskra pozvan k velikemu županu dr. Dvodopivcu. G. Iskra je pri velikem županu odločno in energično protestiral proti postopanju policeje in povdardjal, da zadene krivda samo policejo, da so se manifestacije izpremenile v demonstracije. Izjavil je tudi, da bo akademika omladina danes ob 17.30 priredila protestni zbor in nato obhod po mestu.

G. veliki župan je vzel poročilo g. Iskra na znanje, obenem pa je izrazil nekatera svoje nazore in pomislike glede nadaljnih ukrepov akademike omladine.

Akcijski odbor je po poročilu akademika g. Iskre sklenil, da bo zbral vse material o sinočnih demonstracijah in bo vložil pritožbo na velikega župana ali pa na sodišče. Akcijski odbor akademikov poziva danes vso akademiko omladino, da se udeleži protestnega zborovanja ob 17.30 na univerzitet in dosta do protestira proti nasilju policeje.

Aretirani in ovadeni demonstranti

Pri sinočnih demonstracijah so bili aretirani stiri demonstranti, dočin jih je bilo več ovadenih. Policeja je aretirala Jakoba Demšarja, Silvestra Marchiottija, Dušana Reica in nekega Breskvarja. To se namreč da posneti iz policejskih ovadov. Aretiranci, ki so se baje udeležili demonstracij na Miklošičevi cesti pred palaco Pokojninskega urada, so stali čez noč v zaporu, danes dopondne so bili pa zasiljani in izpuščeni.

Ovaden je bil Ivan Lenčec, a radi plakatiranja letakov in plakatov Ljubo Torš. Policejsko poročilo tudi navaja, da je bil pri demonstracijah ranjen stražnik Medvedček, njegova poškoda je pa samo lažje značaja. Da je bil zadet v nogu Janko Popović, v policejskem poročilu ni omenjeno.

Izjava

Podpisani potrijuem izjavo g. Jovo Ferjančiča v današnjem »Jutru«. Ker sem tudi opazoval s hodnika pri frančiškanski cerkvi, kako je policejski uradnik g. Gril zapovedal podprejenim organom, naj zapleni zastave in uporabi orožje.

Ker pa akademik g. Kerin ni hotel izročiti zastave, je Gril njega kakor tudi druge demonstrante brez kakega drugega povoda obdeloval z golo sabljo, močno ga je pa neusmiljeno preprečila s pendrekami.

V Ljubljani, 13. novembra 1928.

ANT. SRAMEL, finančni uradnik v pok., Ljubljana, Borštnikov trg 2/I.

Nova imena ulic in cest v Ljubljani

Ljubljanski občinski svet bo razpravljal na današnji seji med drugim tudi o novih imenih ulic in cest v Ljubljani. Kette-Murunova cesta naj bi se imenovala odslej Šmartinska cesta, Pražakovka — Slomškova, Dvořákovka, Mahničeva c. bi dobila zopet ime Bleiweisova, prehod s Pogačarjevega trga med Škofjsko palajo in stolničko bi se imenoval ulica 20. septembra. Župljanska ulica med stolničko in stolnim župniščem bi bila Dolničarjeva ulica, križišče Bleiweisove, Rimsko in Tržaške ceste Napoleonov trg, Marsov, bivši Turški trg bi se imenoval odslej Novi trg. Knežja ulica bi dobila ime Turška ulica.

Premenjujejo na sej: Povšetova cesta v Kodeljevo, Razlagova ulica zopet v prejšnjo Kolezijsko ulico, sedanja Kolezijska, prejšnja Kopališka v Razlagovo ulico.

Poleg tega dobimo več novih imen ulic in cest in sicer Pod gozdom, Jezerska ulica, Srbska ulica, Kosova ulica, Dravska,

Ljudevita Posavškega, Stadionska, Velikovška, Borutova, Samova, Hotimirova, Kettejeva, Podjunska, Murnova, Sv. Krištofa, Valjhunova, Detelova, Predjamska, Diničeva, Ptujška, Topniška, Mariborska, Borovelska, Pohlinova, Smoletova, Livarska, Peteršnikova ulica, Triglavská ulica, Herbersteinova ulica, Sketova ulica, Bolgarska, Vipavška, Soška, Režijanska, Beljaška, Istarska, Krnska, Devinska, Cimpermanova, Oslavijska, Oražnovska, Tobačna, Žolgerjeva, Franketova, Baragova, Kuzmčičeva, Trstnjakova, Češka, Celjska, Prekmurska, Pečkovska in Peričeva ulica.

Za nove ceste in ulice, ki se nimajo imen, se bodo upoštevala sledete imena: Koroški trg, Kras, Jadran, Dobră, Zelezna Kapela, Tolmin, Kralj Tomislav, Ribnica, Ink, Trink, Gestrična brva, Hubad, Gjasc, Rudmaš, Föster, Hajdrih, Benjamin, Ivacic, Flajšman, Layer, Franke, Kobilca, Raič, Seneković, Kobler, Preradović, Mažuranić, Semea, Šandor-Gjalski, Obradović, Smetana, Vrhlicky, Gabiola Preissova, Sienkiewicz, Gundulić, Parma, Barle, Ivan Hribar, Vrhovnik, Pavlič, Čilember, Dolenč, Dvořák, Stjepan Radić, dr. Gjuro Basariček, Mahnič, Jarnik, Peter Radics, Petkovšek, Hubmajer, Volarič, Stroj, Celestina, Vitezović in Lega.

Prezgodnjem se je odigral razburljivi prizor v neki hiši v Jurešičevi ulici v Zagrebu. Obupni klici na pomoč in kričanje je prebudilo ob dveh ponoči vse stanovce bližnjih hiš. Kmalu se je raznesla vest, da gre za samomor nekega natakarja. In res je skočil najbrž v samomorilnem namenu iz tretjega nadstropja hiše št. 8 Ivan Blažič, star 26 let, rodom iz Crikvenice. Stanoval je pri Rozi Wortman. Najeto je imel sobico z oknom na dvorišče. Natakar je skočil iz tretjega nadstropja skozi okno na dvorišče in je oblezal na betonskih tleh težko ranjen. Nekaj časa je še klical na pomoč, potem se je pa onesvestil. Dvorišče sega do kleti in nima nobenega dohoda. Edini dohod je okno v kleti, kjer se pa nahaja trgovina s preprodami. Ta prostor je pa bil zaprt, tako da se reševalci tudi tega dohoda k ponesrečju niso mogli poslužiti. Naposled se je posrečilo postaviti iz prvega nadstropja lestev do Blažiča in ga tako potegniti na dvorišče. Ko je prispele rešilni voz, je ležal težko ranjeni natakar že na hodniku, kjer so ga položili na oedeje. Rešilni voz ga je odpeljal v bolnico. Zdravnik so ugotovili, da Blažič nima smrtno nevarnih poškodb in bo okreval, če ne nastopi kakve komplikacije. V bolnici se je takoj zavedel in je tožil, da čuti hude bolečine v prsih. Polomljene imajo tudi noge. Ni bilo mogoče ugotoviti ali gre za samomor ali pa za nesrečo. Vse kaže, da je mladi natakar skočil v samomorilnem namenu na dvorišče in sicer zaradi nešrečne ljubezni. Blažič je bil svoječasno uslužben v znani zagrebški restavraciji »Grajski podrum«. Če poletje je bil nameščen kot natakar na Rabu. V nedeljo je prišel kakor navadno ob dveh ponocih domov. Ko je njegova gospodinja čula klice na pomoč, je planila v natankrjevo sobo, ki je bila na stežaj odprt. Električna luč je bila prizgana, okone na dvorišče pa odprt. Blažiča so našli v nočni srajci in spodnjih hlačah. Natakar trdovratno molči in noč povedati, kako se je izzalil. Blažič je bil sproščeno uslužbenec v znani zagrebški restavraciji »Grajski podrum«. Če poletje je bil nameščen kot natakar na Rabu. V nedeljo je prišel kakor navadno ob dveh ponocih domov. Ko je njegova gospodinja čula klice na pomoč, je planila v natankrjevo sobo, ki je bila na stežaj odprt. Električna luč je bila prizgana, okone na dvorišče pa odprt. Blažiča so našli v nočni srajci in spodnjih hlačah. Natakar trdovratno molči in noč povedati, kako se je izzalil. Blažič je bil sproščeno uslužbenec v znani zagrebški restavraciji »Grajski podrum«. Če poletje je bil nameščen kot natakar na Rabu. V nedeljo je prišel kakor navadno ob dveh ponocih domov. Ko je njegova gospodinja čula klice na pomoč, je planila v natankrjevo sobo, ki je bila na stežaj odprt. Električna luč je bila prizgana, okone na dvorišče pa odprt. Blažiča so našli v nočni srajci in spodnjih hlačah. Natakar trdovratno molči in noč povedati, kako se je izzalil. Blažič je bil sproščeno uslužbenec v znani zagrebški restavraciji »Grajski podrum«. Če poletje je bil nameščen kot natakar na Rabu. V nedeljo je prišel kakor navadno ob dveh ponocih domov. Ko je njegova gospodinja čula klice na pomoč, je planila v natankrjevo sobo, ki je bila na stežaj odprt. Električna luč je bila prizgana, okone na dvorišče pa odprt. Blažiča so našli v nočni srajci in spodnjih hlačah. Natakar trdovratno molči in noč povedati, kako se je izzalil. Blažič je bil sproščeno uslužbenec v znani zagrebški restavraciji »Grajski podrum«. Če poletje je bil nameščen kot natakar na Rabu. V nedeljo je prišel kakor navadno ob dveh ponocih domov. Ko je njegova gospodinja čula klice na pomoč, je planila v natankrjevo sobo, ki je bila na stežaj odprt. Električna luč je bila prizgana, okone na dvorišče pa odprt. Blažiča so našli v nočni srajci in spodnjih hlačah. Natakar trdovratno molči in noč povedati, kako se je izzalil. Blažič je bil sproščeno uslužbenec v znani zagrebški restavraciji »Grajski podrum«. Če poletje je bil nameščen kot natakar na Rabu. V nedeljo je prišel kakor navadno ob dveh ponocih domov. Ko je njegova gospodinja čula klice na pomoč, je planila v natankrjevo sobo, ki je bila na stežaj odprt. Električna luč je bila prizgana, okone na dvorišče pa odprt. Blažiča so našli v nočni srajci in spodnjih hlačah. Natakar trdovratno molči in noč povedati, kako se je izzalil. Blažič je bil sproščeno uslužbenec v znani zagrebški restavraciji »Grajski podrum«. Če poletje je bil nameščen kot natakar na Rabu. V nedeljo je prišel kakor navadno ob dveh ponocih domov. Ko je njegova gospodinja čula k

Dnevne vesti.

Novi inženjerji. Diplomirali so za inženjerje-architekte dne 10. t. m. na ljubljanski tehniki gg. Burger Jože iz Ribnice, Pengov Ivan iz Ljubljane in Strenar Maks iz Trsta. — Čestitamo!

Državni svet in glavna kontrola. V državnem svetu in glavni kontroli je treba zasesti izpraznjena mesta in sicer v državnem svetu 5., v glavnih kontroli pa 2. Vsi izpraznjena mesta zasedejo seveda režimovci in sicer vladne stranke po proporciji.

Važno za invalide. V novem finančnem zakonu je dolobča, da invalidi, ki imajo od 1.800 do 2.200 Din dohodkov, nimajo več pravice do invalidnosti. Finančni minister je pa poslal ministrstvu socialne politike akt, v katerem pravi, da državni uradniki in vpokojenci, ki so invalidi, ne spadajo pod to dolobčo, ker se nanaša samo na privatne dohodke invalidov. Če bo minister socialne politike pristal na to, bodo dobivali državni uradniki in vpokojenci invalidi invalidino tudi če znašajo njihove pokojnine za neoznajene nad 1.800, za oznejene pa nad 2.200 Din.

Nove konvencije z Italijo. V zunanjem ministrstvu so pripravljene tri nove konvencije med našo državo in Italijo, ki jih je ministrstvo že predložilo Narodni skupščini. Sklenjene so bile 6. aprila 1922 v Rimu. Prva se tiče sporazuma o izvršitvi obsođb, druga pravne in sodne zaščite jugoslovenskih in italijanskih državljanov, tretja pa izvršitev krivcev. Vse tri konvencije so strogo pravnega značaja.

Razmejitev med sodnima okraji na Vranskem. Na temelju zakona o organizaciji okrajnih sodišč je pravosodno ministrstvo podelilo okrajnemu sodišču na Brdu ob okrajnemu sodišču na Vranskem vso katastrsko občino Zaplanino.

Kako rubijo v Dalmaciji. Iz severne Dalmacije poročajo o nasičnem postopanju tamoznjih davčnih oblasti, ki so začele pobirati zaostale davke za pet in več let nazaj. Eksekutorji hodiči v spremstvu orožnikov od hiše do hiše in plenijo, kar jim pač pride pod roko. Seljakom rubijo ovce in govedo, nekaterim so celo potegnili oedeje iz postelje. Na vsak odpor odgovori orožništvo s silo. Pri tem se odigravajo pretresljivi prizori jokajočih in prosečih žen in otrok nesrečnih seljakov, ki jim davčne oblasti pred zimo jemljajo že itak pičlo letošnjo letino.

Maša za italijanskega kralja v Šibeniku. V nedeljo se je vršila v šibenskih stolnici v največji tajnosti maša v proslavo rojstnega dne italijanskega kralja. Prisostvovali so ji italijanski konzul, sreski poglavar, mestni poveljnik, belgijski podkonzul in nekaj šibenskih italijančev. Biral jo je italijanski duhovnik. Med mašo so bili vsi dohodi v stolnico zastraženi. V mestu ni nihče vedel za proslavo rojstnega dne italijanskega kralja, kajti vršila se je opoldne, ko je stolnica običajno zaprta.

Naležljive bolezni v mariborski oblasti. Od 22. do 31. oktobra je bilo v mariborski oblasti 25 slučajev tifuznih bolezni, 6 grize, 35 škrlatine, 96 ošpic, 22 davice, 6 dušljivega kašla, 8 šena, 2 krčevite odrevnosti in 2 vrančinske prisade.

Zivalske kužne bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti. Od 29. oktobra do 4. novembra je bilo v ljubljanski oblasti 7 slučajev svinjske kuge, 13 svinjske rdečice, 1 smrkavosti in 1 čebelne kuge; v mariborski oblasti je bilo 5. t. m. 45 slučajev svinjske kuge, 12 svinjske rdečice, 5 vrančinske prisade, 3 konjinskih garij in 1 perutinskih kolerek.

Preklicana dražba lava. Dražba lava občine Gotenice, ki bi se morala vršiti 24. t. m., je preklicana.

Bojkot vžigalcam. Kakor smo že poročali, je predsednik HSS dr. Maček v soboto sprejet novinarje in jim izjavil, da se bo hravški narod ognil švedskemu posojilju na monopol vžigalicu na ta način, da bo bojkotiral vžigalice in uporabljal namesto njih kresilni kamen in kresilno gobo. V Sarajevu že sedaj večina prebivalstva ne uporablja več vžigalic, temveč vžigalnike ali pa kresilne kamne in gobo.

»Borba proti Zvončku. Prejeli smo: Z ozirom na članek pod tem naslovom v 256. štev. »Slov. Naroda« blagovolite objaviti, da se insinuacije glede odprtostnosti uredniške pripombe v »Učit. Tovarišu«, kakor vse druge v podtekstitev osebnih osti, povsem neupravičene. Urednik je že na skupščini zastopal enako stališče. Objave vsebine periodičnih listov so se izvršile vedno le, če je prejelo uredništvo zadevno notico od uprave listov. Tako tudi pri »Zvončku« in »Popotniku«. Iskati v tem osebne osti je naravnost smislo. Na drugi strani pa pobila to dejstvo, da je »Učit. Tovariš« prinašal vedno reklamo za »Zvonček«. Ob upokojitvi se je »Učit. Tov.« v resni obliki spomnji odhoda g. Gaagla od pravne uprave, kar zamolči g. J. L. Če pa njegova pesmica ni bila za objavo, nam je tako žal. Zaradi tega ni treba sedaj zlivali žolča na urednika. Članek g. dr. Žerjava je bil podpisani s polnim imenom, je povsen rešen in stvaren in pisan v dostojnem tonu. Priobčil ga je v stanovskem glasilu, kamor spadajo interna stanovska in organizacijska vprašanja. O borbi proti »Zvončku«, kakor je g. J. L. naslikal slovenski javnosti v 256 štev. »Slovenskega Naroda« ni govora. Za enako stvarna razpravljanja, kakor je ono g. Žerjava, je tudi g. J. L. vedno odprt »Učit. Tov.«, čeprav je bilo uredništvo svoječasno primorano odkloniti njegovo pesmico, ki ni bila za objavo. — Uredništvo »Učiteljskega Tovariša«.

Vreme. Po običajnem jesenskem deževju smo dobili hladno vreme, ki napoveduje zimo. Vremenska napoved pravi, da bo hladno, deloma oblačno vreme brez padavin. Včeraj je bilo lepo samo v Splitu, drugod pa megleno in oblačno. Temperatura je občutno padla tudi po drugih krajih. Včeraj je bilo v Beogradu 17., v Splitu 13., v Zagrebu in Skoplju 10., v Ljubljani 9.7., v Mariboru 9 stopin. V Skoplju je včeraj močno deževalo. Danes žutraj je kazal barometer

v Ljubljani 770 mm, temperatura je znašala 0 stopinj.

Smrtna kosa. Danes je premisnila v Ljubljani soproga vpokojenega I. strojnega mojstra mestnega vodovoda ga. Antonija Žirovnik. Pokojna je bila vzor plemenite žene in skrbne matere. Pogreb bo v četrtek ob 2. uri popoldne iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališču k Sv. Križu. Blag ji spomin. Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

Odbor za sodne takse. V nedeljo se je konstituiral odbor, ki bo razpravljal o osnutku zakona o sodnih taksa. Za predsednika je bil izvoljen dr. Ribar, za podpredsednika Štefano Demaj, za tajnika pa Štefanovič.

Junaki noža. Martincovo ni bilo samo v Ljubljani, marveč tudi na kmetih precej živahno. Mošt je storil svoje in je duhove precej razburilo. Bilo je več pretepopov in pobojev, pri katerih so fantje drug drugemu puščali prevročo kri. Tako so v ljubljansko božično prepepljali včeraj popoldne posestnikova sina Antona Kavčiča iz Iske vasi. Izanci so se sprli in stepli. France Likovič je v nožem sunil Kavčiča v desno ramo. — Se bolj pa jo je skupil zidar Josip Francelj iz Plešivcev. Tega je med preprirom sumil z nožem Alojzij Kavčnik. Francelj ima dve globoki rani na hrbtni in več lažih prask.

Smrtna nesreča. Na bregu pri Ribnici se je pred dnevi pripetila težka nesreča, ki je zahtevala življenje mladega, jedva 19-letnega zagaria Jožeta Šmalca iz Dolnjih Lazov. Padel je s hodniku, ki vodi nad jezom v miln in prišel je pod kolesa. Vsega zmečkanega so se težavo potegnili izpod kolesa. Zdi se, da je nesrečenja na spolzjem hodniku spodrsnilo, izgubil je ravnotežje in padel v vodo.

Trdovratno zaprtje, hemeroide, črevesne katarje, napetost, bolečine v bočnih odstranji s prirodnim grenčico »Franz-Josef«, aka zjutraj in zvečer spiješ male kopico. Znanstveniki zdravilne vede trdijo, da je grenčica »Franz-Josef« uporabljiva celo pri ranjenem črevesu brez vsakih bolečin. Dobri se v vseh lekarjah, drogerijah in špecijskih trgovinah.

Primarij dr. Pogačnik

ordinira zopet redno. 13369a

Iz Ljubljane

Iz Novi list v Ljubljani. Včeraj je izšla prva številka novega ljubljanskega periodičnega lista »Primorski Glas«, ki bo izhajal trikrat na mesec v sicer vsakega 1., 11. in 21. Lis. bo, kakor pove že ime, zastopal težnje in zahteve zatiranih rojakov na Primorskem, obenem pa bo glasilo primorskih, v Jugoslaviji bivajočih emigrantov. Redakcija in uprava lista sta v Selenburgovu ulici 7. Celetno naročina znaša 60 Din, četrtna pa 15 Din.

Iz N. Sadlücki zopet v Ljubljani. V Ljubljano je prispel te dni znani hirozof, psihografolog in fizonomist N. Sadlücki, ki je prepotoval vso našo državo in vzbujal s svojo metodo napovedovanja bodočnosti povsod splošno pozornost. Ljubljancanom je g. Sadlücki že znan. Nastanil se je v hotelu »Slon« soba št. 21.

Iz Ljubljanski sejni za kožuhovino. Tudi starejši ljubljanski meščan se spominja na vsake prvi ponedeljek meseca januarja po sv. Neži, ko so hodili lovci iz vseh krajev bivše Kranjske, Štajerske, Koroške, Primorja, Istre, Hrvatske in Dalmacije po ljubljanskih ulicah z najraznovrstnejšo kožuhovino in jo nudili Ljubljancam in došlim kupcem na prodaj. Zbirali so se po raznih ljubljanskih gostilnicah, pozneje na dvorišču Balkana in meščetarenja, prerekana ter vrtinja je bilo dovolj, kar je pokazalo živahno kupčijo. Seveda pa je bil promet majhen, saj je šlo pri kupčiji navadno le za posamezne komade. Meseca januarja 1. 1925 pa je ta tradicionalni sejem že pokazal resno lice. Njegovo organizacijo je prevzela v svoje roke Uprava ljubljanskega velesejma sodelovanjem Slovenskega lovskega društva v Ljubljani odnosno Lovskega zadruge in prenesla tržišče v svoje razstavne prostore. Z uspešno propagando je te sejme založila z veliko množino dobrega blaga, pridobil pa poleg domačih tudi inozemske kupce ter tako koncentrirala ponudbo in povpraševanje na eno mesto. Vsako leto od tedaj so se vršili ti sejni, včasih tudi po dva do pri zapovrstju v eni sezoni. Letos se vrši ta običajni sejem Sv. Neže za kožuhovino vseh vrst na sami praznik sv. Neže, v ponedeljek, dne 21. januarja 1929. Tudi letos pride mnogo resnih interesentov, domačih in inozemskih. Zato je dolžnost vsakega zavednega lovca, predvsem pa članov Slovenskega lovskega društva, da pošte vse to leto pridobljene kože »Divji koži« (ljubljanski velesejem), ker samo v slogi in medsebojni podpori je moč in zagotovo čimboljšega uspeha. — Kože se sprejemajo že sedaj. Vsa pojasnila daje »Divja koža«. Ljubljana.

Iz Zanljivo predavanje. Drevi ob 20. se bo vršilo v Šentjakobski šoli zanljivo predavanje, ki ga priredi podružnica sadarskega in vrtinarskega društva v Ljubljani. Predava univ. prof. dr. J. Šesenko.

Iz Smernice pri razširilj parne naprave v ljubljanski mestni elektrarni. Z ozirom na članek pod tem naslovom v 256. štev. »Slov. Naroda« blagovolite objaviti, da se insinuacije glede odprtostnosti uredniške pripombe v »Učit. Tovarišu«, kakor vse druge v podtekstitev osebnih osti, povsem neupravičene. Urednik je že na skupščini zastopal enako stališče. Objave vsebine periodičnih listov so se izvršile vedno le, če je prejelo uredništvo zadevno notico od uprave listov. Tako tudi pri »Zvončku« in »Popotniku«. Iskati v tem osebne osti je naravnost smislo. Na drugi strani pa pobila to dejstvo, da je »Učit. Tovariš« prinašal vedno reklamo za »Zvonček«. Ob upokojitvi se je »Učit. Tov.« v resni obliki spomnji odhoda g. Gaagla od pravne uprave, kar zamolči g. J. L. Če pa njegova pesmica ni bila za objavo, nam je tako žal. Zaradi tega ni treba sedaj zlivali žolča na urednika. Članek g. dr. Žerjava je bil podpisani s polnim imenom, je povsen rešen in stvaren in pisan v dostojnem tonu. Priobčil ga je v stanovskem glasilu, kamor spadajo interna stanovska in organizacijska vprašanja. O borbi proti »Zvončku«, kakor je ono g. Žerjava, je tudi g. J. L. vedno odprt »Učit. Tov.«, čeprav je bilo uredništvo svoječasno primorano odkloniti njegovo pesmico, ki ni bila za objavo. — Uredništvo »Učiteljskega Tovariša«.

Vreme. Po običajnem jesenskem deževju smo dobili hladno vreme, ki napoveduje zimo. Vremenska napoved pravi, da bo hladno, deloma oblačno vreme brez padavin. Včeraj je bilo lepo samo v Splitu, drugod pa megleno in oblačno. Temperatura je občutno padla tudi po drugih krajih. Včeraj je bilo v Beogradu 17., v Splitu 13., v Zagrebu in Skoplju 10., v Ljubljani 9.7., v Mariboru 9 stopin. V Skoplju je včeraj močno deževalo. Danes žutraj je kazal barometer

zanimala posetnike svojevrsna glasbena razstava, kjer bo na ogled marsikaj kar se ne vidi ob običajnih prilikah. Da bo za plesažljivo obilo preskrbljeno nam jamči prvorstni sokolski orkester in jazz-band, ki bo razveseljeval z štivilnimi valčki in moderno plesno godbo svoje goste ves večer. Zato v soboto staro in mlado na Tabor-

861-n

Program simponičnega koncerta muzike dravske divizijske oblasti. ki se vrši pod vodstvom višjega kapeljnika dr. Josipa Čerina v ponedeljek, 12. t. m. ob 20. uri v Unionski dvorani v proslavo ujedinjenja kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev obsega sledeče točke: 1. Državna himna, 2. J. S. Bach: Dva korala, 3. Milenko Paučić: Jugoslovanska simfonija (posvečena kapeljniku dr. Josipu Čerinu), 4. Cesare Franck: Simponične variacije za klavir in orkester. Pri koncertu sodelujejo gdč. Jadwiga Poženelova, pianistica in godbenik mariborske vojne muzike. — Vstopnice v predprodaji v Matični knjigarni.

Odbor za sodne takse. V nedeljo se je konstituiral odbor, ki bo razpravljal o osnutku zakona o sodnih taksa. Za predsednika je bil izvoljen dr. Ribar, za podpredsednika Štefano Demaj, za tajnika pa Štefanovič.

Junaki noža. Martincovo ni bilo samo v Ljubljani, marveč tudi na kmetih precej živahno. Mošt je storil svoje in je duhove precej razburilo. Bilo je več pretepopov in pobojev, pri katerih so fantje drug drugemu puščali prevročo kri. Tako so v ljubljansko božično prepepljali včeraj popoldne posestnikova sina Antona Kavčiča iz Iske vasi. Izanci so se sprli in stepli. France Likovič je v nožem sunil Kavčiča v desno ramo. — Se bolj pa jo je skupil zidar Josip Francelj iz Plešivcev. Tega je med preprirom sumil z nožem Alojzij Kavčnik. Francelj ima dve globoki rani na hrtni in več lažih prask.

Odbor za sodne takse. V nedeljo se je konstituiral odbor, ki bo razpravljaj v črevesne katarje, napetost, bolečine v bočnih odstranji s prirodnim grenčico »Franz-Josef«, aka zjutraj in zvečer spiješ male kopico. Znanstveniki zdravilne vede trdijo, da je grenčica »Franz-Josef« uporabljiva celo pri ranjenem črevesu brez vsakih bolečin. Dobri se v vseh lekarjih, drogerijah in špecijskih trgovinah.

lj Novi začetni plesni tečaj šole

Jenko se bo priredil danes ob 8. uri zvečer v balkonski dvorani Kazine. Prijave istotam.

Zahteve in želje ljubljanskih hišnih posestnikov

Kako naj se razširi cestna železnica, ako jo sploh kaže razširiti. Vprašanje glavnega kolodvora in železniškega prelaza na Dunajski cesti.

Hišni posestniki v Ljubljani proučavajo razne nameravane spremembe v komunikacijskih sredstvih od strani občine pa tudi vse drugo, kar bi bilo treba napraviti podvoz ali nadvoz. Saj lahko vozniški nekaj minut počakajo, ako je prog začetek. Za večje je napravil itak mostiček, ki se ga pa skoraj nihče ne poslušuje. Pred leti pa se je vedno kričalo in pisalo, kako neobdrobitno potreben je ta mostiček. Ako se napravi nadvoz, bi bila cela Dunajska cesta, ki je danes najlepša, pokvarjena, ker bi nadvoz zapr vsak razgled ter bi tako vsa tamponska zemljišča izgubila na vrednosti. Delati neke vrste »hrice« na Dunajski cesti bi bilo sploh nesmiseln. Isto velja za podvoz, ki bi se zaradi klancov in v

Kojet de Beauvoir:

Sužnja

Roman.

Dož je govoril z drhtecim glasom in ves čas je intel. Ljubeče se je oziral na Ziano, na to ubogo bitje ki ga je pahljal Siiffina ljubosumnost v pogubo. Ziana je opazila v Alessandrovi očeh žgoči plamen, kakršen je odseval iz oči sv. Jožefa, ko je položil svoje očetovske roke Jezušku na zlatolaso glavo.

Beneški dož, vzradoščen in nesrečen obemben, je objel Ziano in nastala je svečana tišina, ki so jo motili samo njuni vdih.

— O, moj pogled prodira zdaj do dna vaše žrtve, — je šepetal Ziana, — da, odpotujem, storiš to vam na ljubo, toda dovolite mi nazivati vas moj.

— Nikar, nikar, tudi to ne! — je odgovoril dož in položil Ziani roko na usta. — V tej palači so stene, ki govorijo... Pojdi, pojdi, uganiš sem vse po tvojem radostnem pogledu. Ubogo dešte, jutri bo svobodno, jutri se me spomniš v svoji molitvi.

— O, zdaj, zdaj, — je dejala in pojavila Alessandru roko. — zdaj bom lahko čakala.

Ottale, — je dejal dož, — državni inkvizitorji so me prosili, naj jih počakam tu. Ni treba, da bi te našli tu z Ziano. Bežita oba!

Inkvizitorji, — je zašepetal žid, — si drznejo zasljevati svojega vladarja?

Ottale, naj bo že kakorkoli, obljubim ti, da se bova kmalu videla. Paži mi na njo, — je pripomnil taho. — Če zvem kaj važnega o Davidu Grussu, te obvestim.

Ozrl se je zadnjič na Ziano, potem je pa dvignil zaveso na vratih in opozoril častnika, da je treba odvesti jetnika.

Komaj sta jetnika odšla, so vstopili trije inkvizitorji.

XII.

Kupčija.

Trije inkvizitorji so molče stopili naprej, pozdravili so doža in sedli na stole, ki jih je prinesel birič v rdečem suknju.

— Govorite gospoda, govorite, beneški dož je pripravljen poslušati vas. Ali prihajate s kako prošnjo?

— Opozoriti moram Vašo Visokost, — je dejal Griman, — da beneška inkvizicija ne prosi, marveč zapoveduje.

— In da izreka svojo obsobo brez preklica, — je nadaljeval drugi inkvizitor, v katerem je dož spoznal Močeniga.

— Moramo napeti vse sile, da zvenimo resnico, — je pripomnil tretji, ki ga je Alessandro poznal pod imenom Tresiani.

— Moč državne inkvizicije mi je znana bolj, nego komurkoli, — je odgovoril dož mirno in zrl na može, ki naj bi mu bili sodniki. Iz njegovih oči je odsevala plemenitost in pogum. Tričlansko sodišče lahko po svoji uvidevnosti

obglavi beneškega vladarja, to vem. Zdaj pa povejte, kaj bi radi.

— Zahtevamo od vas, Visokost, da nam položite točen račun, zakaj ste ščitili žida Ottala in njegovo hčerko. Vaša naklonjenost je kaznljiva. V židovem domu je bilo skladisče ponarejenega denaria. Gospodu inkvizitorju Grimaniju, ki sedi tu pred vami, je bila iz privatne knjižnice ukradena važna knjiga. V tej knjigi je bilo povedano, v katerem okraju in v kateri hiši je republika pred dverma letoma zakopal zapisani denar. Vi ste pogosto zahajali k židu Ottalu. Ali niste videli tam nekoga, ali veste, kdo je knjigo ukradel? Ce veste, izdajte ga.

— Mož po imenu David Gruss je edini, ki sem ga videl pri židu.

Beneška inkvizicija tega moža še ni izsledila. Grofica d' Azola ga niti po imenu ne pozna. Ona, ki je prva pokazala naši pravici pot...

— Vasí pravici da je pokazala pot, — ga je prekinil dož ironično. — Recite raje, da je obdolžila najneboljše in najčistejše bitje.

— Ni naša naloga iskati razloge, ki so vodili grofico, da je izrekla to upravičeno obdolžitev. Vprašamo vas, je li žid kdaj govoril z vami o zakladu, skritem v njegovi hiši?

— Nikoli. Trdno sem prepričan, da ni vedel zanj.

— Zdaj vam moramo pa mi razodeti nekaj, česar še ne veste. Neki grof Cagliostro je bil aretiran v Fusini in je imel pri sebi mnogo duktur, podobnih onim, ki so jih našli v igralnici. Ta puštolovec bi rad z vami govoril. Baje vam mora sporočiti nekaj zelo važnega. Ker spoštujemo v vaši osebi poglavarja republike, se strinjam, da ga sprejmete osebno, zanašajoč se tako na vas, kar se tiče naše skrbi za našo čast in naše privilegije. Pazite samo, da bo ta pogovor odločilen. Izpovedi tega moža, ki je nas dal poklicati v svojo celico, so zelo važne. Poznam krivca, je dejal, toda ime lahko povem samo dožu.

— Cagliostro, — je zajecjal dož prestrašeno. — O, proklet sem! Ta satan je torej v Benetkah. Kaj neki mi hoče povedati? — je pripomnil taho, da inkvizitorji niso slišali.

— Visokost, — je dejal Griman, — če pride iz ust tega moža ime žida Ottala ali njegove hčerke, če vam ju izda, če izda gokarkoli drugega kot zločinka — ali prisete na tale križ, da nam to poveste?

— Prisegam! — je odgovoril dož. — Privedite jetnika iz celice št. 2 pod svinčenimi strelami, — je zapovedal Grimanu biriču, stoječemu pri vratihi. — Dovolimo vam eno uro, Visokost, samo eno uro, zapomnite si to.

Inkvizitorji so odšli in dož je ostal sam. Ko je zaklenil vrata za možem v plăšči, ki ga je privedel birič, je naglo dvignil senčnik svetilke, da bi mu ne ušla nobena poteza na obrazu zagotonega moža.

— Cagliostro! — je vzkliknil dož, videč pred seboj grofa. — Vi ste torej v Benetkah in komaj ste stopili na Beneška tla, so vas aretrali, gospod!

Ironičen, zaničljiv smehljaj je zagrjal na grofovem obrazu. Alessandro se ga je bal, ker že davno ni videl tega Sa-

finige tirana. Zdaj je znova videl mirno, samozavestno, skoro grozeče obličje, ki se mu je često prikazalo v sanjah.

— Radi bi z menoj govorili? Izvolute, toda opozarjam vas, da imam malo časa, — je dejal dož.

— Ustrezeno bo vaši želji, Visokost, — je odgovoril Cagliostro z glasom, ki je prešinil doža našik električni iskri. — Alessandro je spoznal Davida Grussa.

— Torej nobenega usmiljenja, še vedno neizprosen, — je dejal dož.

Zločinec nikoli ne prosi svojega sokriva.

— Mar si drzneš primerjati se z menoj?

— Zakaj pa ne? Priznam, tu sta dva moža, ki ju zasleduje beneški zakon. Eden, ki je stavil na kocko beneško zlato, in drugi, ki je igral za usodo Beneški samih.

— Lopov!

— Da, dragi dož, priznam, jaz sem David Gruss. Toda tudi vi ste senator Alessandro, plemič, ki se je oženil s sinžijo.

— In kaj potem?

— Kaj potem. Visokost? Tu je kupna pogodba o grofici d'Azo'a. Z mojo glavo padeta dve drugi. Če bom moral odgovarjati jaz za ponarejanje denarja, zadene vas usoda plemiča Ranuzzija.

— Ali me hoče prestrašiti? Kaj me briga grofica, kaj mi mar Safia, podli denuncijant? Safia, vsova vzorna učenka, je izpolnila mero potrpljenja, prikivala je osvetne pravice na nedolžno glavo. Posnemaj io! Ovadi me z njo in pusti, da združi ista kanc one, ki jih more združiti samo peklo.

— Izborna. Visokost! Toda še nekoga mora zadeti meč, ki je prikrajšal življenje Ranuzzija. Poleg teh listin, ki potrjujejo prodajo Safie, imam še tale dokument, ki ga je izročil žid notariu Bernardiju, dokument, pisani v hebrejsčini. Prečitajte ime one, katere se dokument tiče in ki jo izroči krvniku.

— O gorje, gorje mi! — je vzkliknil dož, ko je prečital dokument. — Ti si torej satan v človeški podobi?

Zavaroval se je.

Lastnik avtomobila uslužencu: Ali znate šofirati?

— Ne.

Bodite torej tako prijazni in počakajte pri avtomobilu, da se vrнем.

Sultan Muley Hafid o ženskah

Muslimanske žene se drže starih običajev. — Moški muslimanskih narodov smatrajo žensko za dragoceno stvar, ki jo je treba skrbno čuvati.

in moški se po pravici boje, da jih bo začele izpodrivati. To pa moti sultanovem mnjenju družabno harmonijo. Muley Hafid je omenil, da je nastal feminizem v njegovi domovini že v času, ko se v zapadnih deželah še nikomur ni sanjal o njem. Že za časa proroka so hodile maroške žene na vojno. Nekatere so se odlikovale na bojišču, druge pa doma kot pisateljice, pesnice in trgovke.

O pajčolanu sodi Muley Hafid, da ne smemo zameriti možem, da nočeo pokazati drugim tega, kar hočejo imeti skrito. Zapadnim narodom se zdi, da so ženske muslimanskega sveta jetnice, ker morajo hoditi z zastritimi obrazzi. Toda pod pajčolanom so muslimanske žene popolnoma svobodne. Lahko se izprehajajo, hodijo po opravkih in kramljajo z drugimi moškimi. Pajčolan ima prav za prav veliko privlačnost misterije in iluzije. Naziranje maroških žen glede zastrtega obrazja se zelo razlikuje od mnjenja zapadnih narodov. Žene islamskega sveta nočeo drugače živeti in bi zapadne običaje odločno odklonile. Neka ugledna dama, ki ji je mož dovolil hoditi brez pajčolana, je smatrala to za osebno žalitev. Kakor pri ženskah zapadnih narodov, tako se ravna tudi med muslimankami stališče in naziranje po zakonih in običajih. Nobena odlična maroška žena noče biti ponizana pod nivo starodavne tradicije.

Zanimivo je tudi naziranje Muley Hafida o mnogoženstvu. Po njegovem mnjenju je islam ta starodavni običaj celo omejil. Saj je imel kralj David 90, Salomon pa celo 100 žen. Muslimanom je dovoljeno imeti samo zakonske 4 žene. Toda razmere same silijo muslimana, da imata v resnicu samo eno ženo. Prorok iši je imel izjemoma 9. Kdo bi mogel zameriti muslimanom, da v tem pogledu posnemajo svojega proroka? Evropski narodi jim delajo krivico, ker ne ponislijo, da tudi sami posnemajo svojega proroka (Jezusa), ki sploh ni bil ozeten.

Najzanimivejše je pa naziranje Muley Hafida o razmerju med moškim in žensko. Mož pravi, da si vsak človek rad preskrbi dragoceno ali umetniško stvar, ki jo skrbno čuva, da bi mu je kdo ne ukral. Muslimanu je ženska nad vse dragocena stvar. Zato tudi ne trpi, da bi mu jo kdo zapeljal ali ugrabil. In tem je bistvena razlika med zapadnim in muslimanskim svetom. Moški v zapadnih deželah vedo, da ženska ni stvar, muslimani pa misljijo ravno narobe.

Nerazumljivo.

— Kaj pravi vaša žena, če pridete takozno pozno domov?

— Hvala bogu, nisem oženjen.

— Zakaj pa sploh hodite takozno pozno domov?

Naznanilo.

Puškarna Kaiser

se je preselila na

Kongresni trg štev. 9

v poslopje Kina Matice (desni lokal)

Zlata življenja

Album slovenskih književnikov

ki prinaša 267 PORTRETOV, naših velemož v ba-krotisku. — Zastopani so leposlovni, znanstveniki, narodni buditelji, uredniki in publicisti od najstarejših časov do danes.

Umetniško vezana knjiga velja s poštino vred Din 170.—, broširana Din 140.—. Naroča se v

Knjigarni Jiskovne zadruge

v Ljubljani

Prešernova ulica štev. 54 (nasproti glavnih pošti).

Znizane cene -- Cene znizane :

Velika izbira: žepnih robcev, rokavic, NOGAVIC FLOR in VOLNIH, triko perila za dame in gospode. Volneni puioverji, jopice za dame in gospode, svileni šali, Srajce, ovratnike, kravate, DISEČA MILA. — Kompletne potrebščine za šivilne, krojače čevljarie in tapetnike. — Vezenje in čipke

pri Josip Petelinč, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika (ob vodi)

Oglejte si zalogo in se boste prepričali!

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Antonija Žirovnik

danes, dne 13. novembra 1928, po dolgem, mučnem trpljenju, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb naše nepozabne mamice se vrši v četrtek, dne 15. novembra 1928 ob 2. uri popoldne iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališču k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 13. novembra 1928.

Makulturni papir
kg à Din 4⁻
prodaja uprava „Slov. Naroda“

Naiboljši brnski blagov
zajamčeno čisto volneni
moški in damske blagovi
Zadnje novosti za
jesensko in zimsko sezono
razpošilja starorenomirana
zaloga tvornice sukna
Siegel - Imhof, Brno
Palaoké t. 12 (Československá)
Največja izbira. Najnižje tvornične cene.
:: Najsolidnejša izvršitev vseh naročil ::
Na zahtevo vzorci zastonji in poštni presto

